

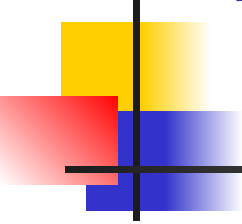
Аналіз власного капіталу банку

1. Предмет, мета та завдання аналізу пасивів
2. Сутність, види, функції банківського капіталу
3. Структурний аналіз капіталу. Статутний капітал банку
4. Аналіз резервного капіталу, спеціальних фондів і резервів
5. Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу
6. Аналіз достатності банківського капіталу
7. Аналіз власного капіталу за допомогою методу коефіцієнтів

Література:

- ЗУ «Про банки і банківську діяльність»
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page3>
- Інструкція про порядок регулювання діяльності банків в Україні
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01>

Предмет, мета та завдання аналізу пасивів

Головною метою аналізу пасивних операцій банку є визначення ефективності формування ресурсної бази банку за зниження її вартості та підвищення фінансової стабільності та стійкості.

Предмет, мета та завдання аналізу пасивів

Завдання:

- аналіз структури пасивів за джерелами формування ресурсів;
- аналіз структури та достатності капіталу;
- дослідження та оцінка обґрунтованості розподілу прибутку;
- аналіз структури зобов'язань з позиції витратності та стабільності ресурсної бази;
- розроблення стратегії розширення клієнтської бази з метою здешевлення ресурсів;
- оцінка ділової активності банку щодо залучення ресурсів.

Сутність, види, функції банківського капіталу

Підхід, що визначений у навчально-методичній літературі

Банківський капітал — це грошові кошти та виражена у грошовій формі частка матеріальних, нематеріальних і фінансових активів, що перебувають у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення операцій з розміщення коштів та надання послуг з метою одержання прибутку.

Сутність, види, функції банківського капіталу

Банківський капітал поділяється на залучений,
запозичений та власний капітал

Сутність, види, функції банківського капіталу

Згідно ЗУ “Про банки і банківську діяльність”:

капітал банку - власні кошти, залишкова вартість активів банку після вирахування всіх його зобов'язань

Сутність, види, функції банківського капіталу

Згідно вітчизняного чинного законодавства також розрізняють:

- *капітал приписний* - сума грошових коштів у вільно конвертованій валюті, надана іноземним банком філії для її акредитації;
- *капітал статутний* - сплачена грошовими внесками учасників банку вартість акцій, паїв банку в розмірі, визначеному статутом;
- *капітал регулятивний* - сукупність основного та додаткового капіталів, складові яких визначаються цим Законом та нормативно-правовими актами НБУ

Сутність, види, функції банківського капіталу

Функції власного капіталу банку:

- Інструмент захисту;
- Забезпечення оперативної діяльності банку;
- Інструмент забезпечення регулювальної функції.

Сутність, види, функції банківського капіталу

Методичні підходи до оцінки вартості капіталу:

- бухгалтерський (балансовий);
- ринкової вартості;
- підхід регулювальних бухгалтерських процедур.

Етапи аналізу капіталу

- Структурний аналіз капіталу (мета – оцінити здатність капіталу якісно виконувати захисну функцію та оцінити оптимальність його структури);
- Аналіз достатності капіталу (по-перше, використовуючи нормативи НБУ; по-друге, використовуючи систему показників);
- Аналіз ефективності використання капіталу.

Структурний аналіз капіталу

Мета:

оцінити якість капіталу банку з позицій його здатності виконувати покладені на нього функції.

Аналіз статутного капіталу банку

Необхідно приділити увагу таким питанням:

- наявність та якість інформації про акціонерів;
- зміна складу акціонерів за умови збільшення / зменшення статутного капіталу;
- механізм збільшення / зменшення статутного капіталу;
- структура статутного капіталу з точки зору видів акцій (прості, привілейовані).

Зміни до Закону України "Про банки і банківську діяльність"

Стаття 6

"Банки в Україні створюються у формі *публічного акціонерного товариства* або *кооперативного банку*"

№ з/п	Назва показника	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016#	01.02.2016#
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Кількість діючих банків	175	184	182	176	176	176*	180*	163*	117*	116*
1.1	з них: з іноземним капіталом	47	53	51	55	53	53	49	51	41	41
1.1.1	у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	17	17	18	20	22	22	19	19	17	17
2.	Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	35.0	36.7	35.8	40.6	41.9	39.5	34.0	32.5	43.3	42.8

Зміни до Закону України “Про банки і банківську діяльність”

Стаття 31

“Мінімальний розмір статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, не може бути меншим **500 мільйонів гривень.»**

Аналіз резервних фондів

До складу власного капіталу банку входять резервний та інші фонди.

Аналіз резервних фондів

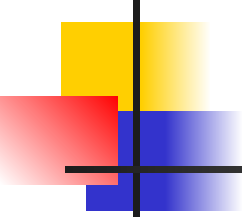
Стаття 36.

Мета формування - на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язаннях.

Розмір відрахувань - не менше 5% від прибутку банку до досягнення ними 25% розміру РК банку.

Банки зобов'язані формувати інші фонди та резерви на покриття збитків від активів відповідно до нормативно-правових актів НБУ.

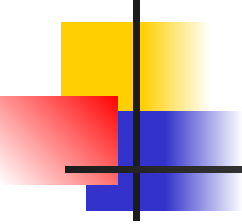
Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу

Нерозподілений прибуток — це частина чистого прибутку, яка не розподіляється, а утримується банком, як правило, з метою реінвестування в його діяльність.

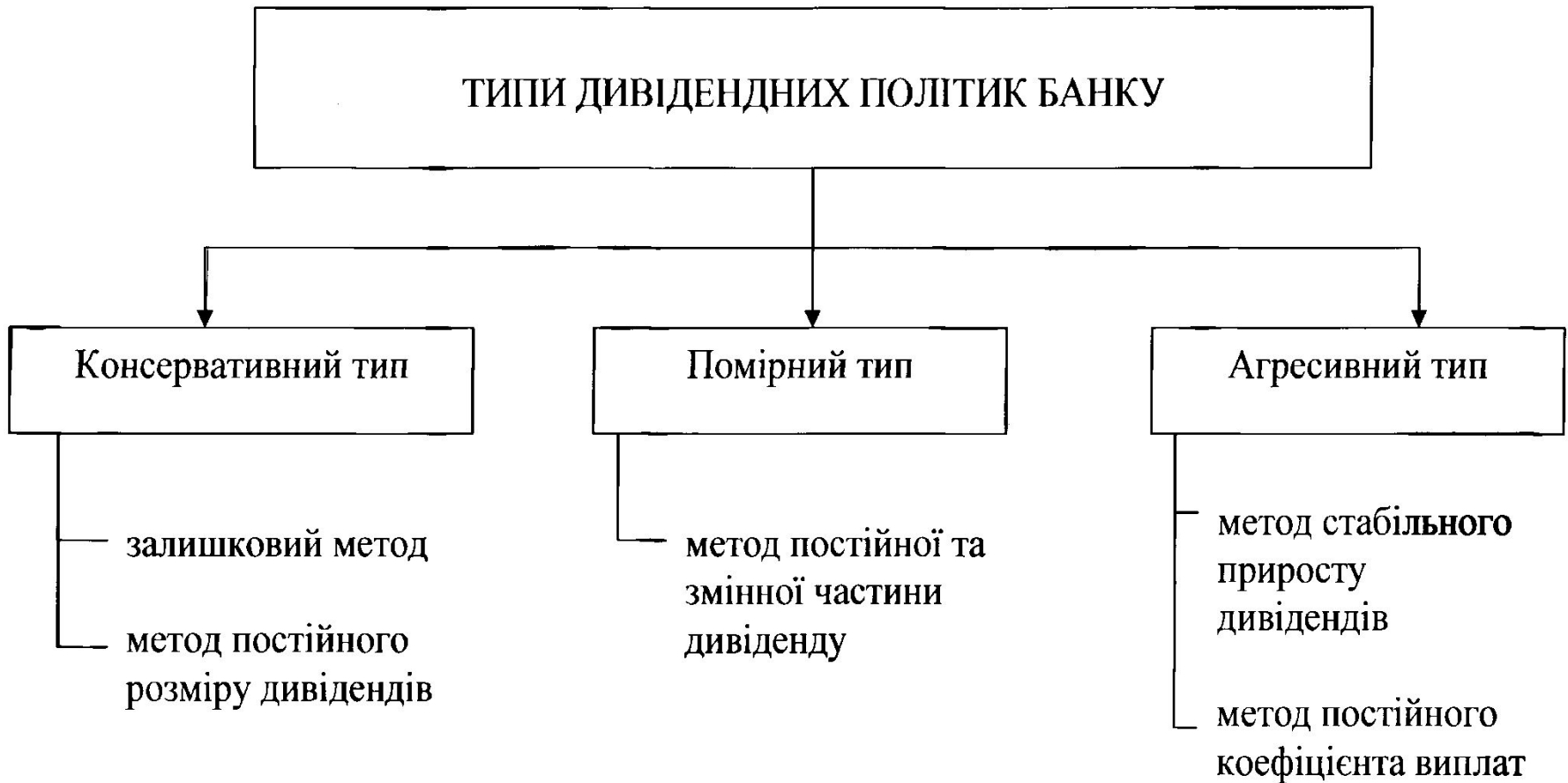
Є джерелом власного капіталу внутрішнього походження.

Аналіз нерозподіленого прибутку як складової власного капіталу

Створюється як залишок чистого прибутку після нарахування дивідендів, відрахувань у загальні резерви, резервний та в інші фонди, створені відповідно до рішень загальних зборів учасників банку або згідно з чинним законодавством.

Дивідендна політика банку

Аналіз достатності банківського капіталу

Достатність капіталу - спроможність банку захистити кредиторів або вкладників від непередбачуваних збитків, яких може зазнати банк у процесі своєї діяльності залежно від розміру різноманітних ризиків.

Відображає загальну оцінку надійності та фінансової стійкості комерційного банку.

Аналіз достатності банківського капіталу

Достатність капіталу зумовлює залежність між величиною капіталу та рівнем ризиковості діяльності банку.

Аналіз достатності банківського капіталу

Регулювання достатності капіталу передбачає попередню оцінку всіх ризиків банку.

Виявлені обсяги ризиків перевіряються на рівень їх покриття капіталом банку, на підставі чого роблять висновок про рівень капіталізації та достатності капіталу банку для його нормального функціонування та повноцінного захисту інтересів його клієнтів.

Аналіз достатності банківського капіталу

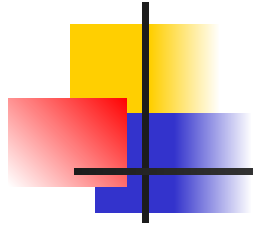
Оцінка достатності капіталу банку відповідно до ЗУ «Про банки і банківську діяльність» інструкції НБУ «Про порядок регулювання діяльності банків в Україні» визначається такими показниками:

- мінімальний розмір статутного капіталу;
- мінімальний розмір регулятивного капіталу;
- норматив адекватності регулятивного капіталу (платоспроможність капіталу);
- норматив співвідношення основного капіталу та активів, зважених на кредитний ризик – з 2019 року;
- норматив співвідношення регулятивного капіталу та активів;
- норматив співвідношення регулятивного капіталу до зобов'язань.

Регулятивний капітал

- **Мінімальний розмір РК, що отримав банківську ліцензію **після 11 липня 2014 року**, має становити 500 мільйонів гривень.**
- **Мінімальний розмір РК, що отримав банківську ліцензію **до 11 липня 2014 року**, має становити:**
 - 120 мільйонів гривень - до 10 липня 2017 року;
 - 150 мільйонів гривень - з 11 липня 2017 року;
 - 200 мільйонів гривень - з 11 липня 2018 року;
 - 250 мільйонів гривень - з 11 липня 2019 року;
 - 300 мільйонів гривень - з 11 липня 2020 року;
 - 350 мільйонів гривень - з 11 липня 2021 року;
 - 400 мільйонів гривень - з 11 липня 2022 року;
 - 450 мільйонів гривень - з 11 липня 2023 року;
 - 500 мільйонів гривень - з 11 липня 2024 року.

Економічний капітал – найбільша величина можливих втрат на заданому часовому горизонті, розрахована з певним довірчим інтервалом.

Рисунок 2. УРОВЕНЬ ОЖИДАЕМЫХ И НЕПРЕДВИДЕННЫХ ПОТЕРЬ

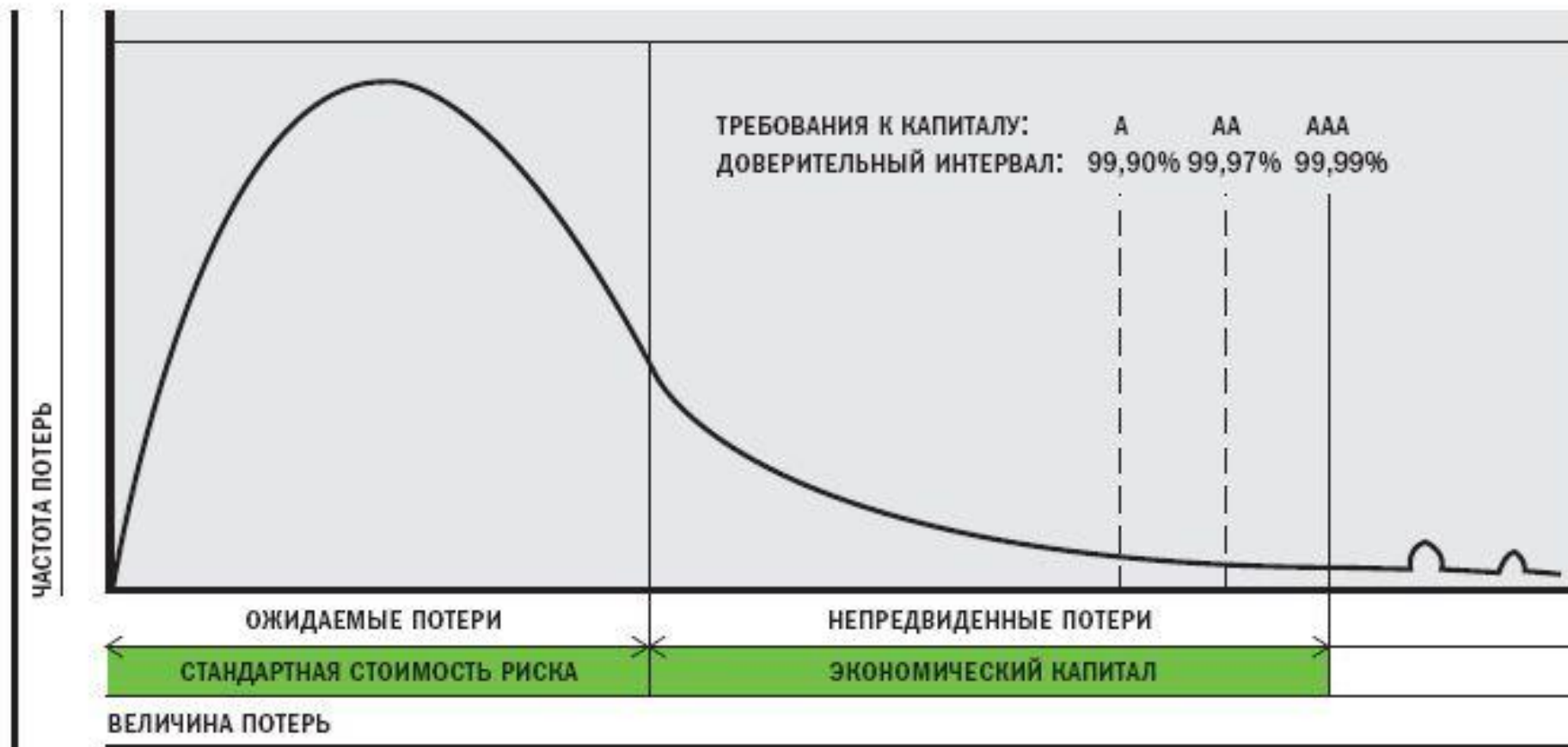

Рисунок 1. ИНСТРУМЕНТ ДИАГНОСТИКИ СОСТОЯНИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ

Що є в Україні?

З 2020 року

- Банк формує буфери капіталу, а саме: буфер запасу (консервації) капіталу, контрциклічний буфер.

Буфер запасу (консервації) капіталу

- Формує понад нормативне значення нормативу достатності основного капіталу (НЗ).

Контрциклічний буфер капіталу

- Розмір контрциклічного буфера капіталу встановлюється за рішенням Правління НБУ в разі значної кредитної активності банків із урахуванням ризиків, пов'язаних із надмірним зростанням кредитування.

Аналіз власного капіталу за допомогою методу коефіцієнтів

Крім нормативних показників в банківській практиці для характеристики достатності капіталу використовуються додатково такі показники:

$$K_2 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Пасиви банку}}$$

$$K_3 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Активи банку}}$$

$$K_4 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Робочі активи}}$$

$$K_5 = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Ризикові активи}}$$

Аналіз власного капіталу за допомогою методу коефіцієнтів

$$K_8 = \frac{СК}{БВК},$$

$$K_{10} = \frac{ОЗ}{ВК},$$

$$K_{11} = \frac{ЧП}{ВК} 100\%,$$

$$K_{12} = \frac{ЧП}{СК} 100\%,$$

$$M = \frac{А}{ВКБ}.$$

Шляхи капіталізації банківської системи:

- залучення додаткового акціонерного капіталу;
- вдосконалення порядку розрахунку регулятивного капіталу;
- створення активного ринку банківських цінних паперів;
- стимулювання капіталізації прибутку, в т.ч. й через податкові механізми.

Glossary

- Equity
- Share capital
- Reserves
- Retained earnings
- Risk-adjusted capital
- Risk-weighted assets
- Capital adequacy
- Economic capital
- Return-on-capital

Glossary

- Regulatory capital
- Capital charge
- Amount of exposure
- Risk weight of exposure
- Minimum capital requirement
- Subordinated debt
- Loss absorbency
- Return on equity
- Return on capital